

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Inclyto Heroi Nicolao Comiti Serino, Pannonicarvm
Copiarvm Imperatori, Tvrcarvm Terrori, Panegyricus**

Frizon, Léonard

Pictavii, 1666

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-12215

INCLYTO HEROI,
NICOLAO
COMITI SERINO,
PANNONICARVM COPIARVM
IMPERATORI,
TVRCARVM TERRORI,
PANEGRICVS.

HEROËM celeberrimum, cuius acerbissimum funus publico luctu Christiani, Barbari festis ignibus prosecuti sunt, factorum immortalium gloriâ rediuiuum ex ultimis Pannoniæ oris in cœtum istum, confessumque amplissimum adduco (Auditores Ornatissimi) externum hominem, fateor; sed commune Christianæ Reip. decus & ornamentum: jam legitimo annui propè doloris spatio defletum; sed aciori in dies omnium desiderio repetitum. Habent peregrina admirabilitatem: vultus alienigenarum habitusque diligentius inueniuntur, quàm popularium; &, quæ Franciæ laus est,

A

hospites humanitate complectimur singulari. Quòd si virtutem vel in hoste dignam laude judicamus; quis meum de fortissimi Viri clarissimique Imperatoris laudatione consilium improbarit, vt non continuo virtutis præconio inuidere videatur? Præsertim cum is fuerit in magno Serino amor, ea Gallici nominis existimatio, vt Gallorum auxiliares copias vnice expetierit: quibus si fuisset instructus atque armatus, iam sibi nec Turcarum vim & impressionem reformidandam, nec Germanorum aliarumque gentium subsidia requirenda sentiebat.

Accedit autoritas, quanta potest esse maxima, prædicandæ fortitudinis illius heroicæ, Regum idem maximus & sapientissimus, vnusque ex omnibus rerum præclare gestarum Censor ac Iudex spectatissimus; qui non honorificentissimis modo verbis expeditiones, pugnas, victorias, præstantissimi Ducis in Aula jactavit, verum etiam transmissis insignibus donis ac splendidiori omnibus præmijs gratulatione decorauit. Felicem planè Ducem, ac fortunatiorem eximio tanti Principis testimonio atque elogio, quàm si tota in plausum & acclamationem effusa theatra circumsonarent! Quid igitur mihi, Auditores, speciosius ad dicendum contingere potuit, quàm vt interpretem augustissimi geram oraculi? quod vobis acroama iucundius, quàm si Ludouicæ voci, velut imago, in hoc Regali Athenæo mea resonet oratio? quid opportunius denique facere licuit, quàm vt hoc* funebri die quasi funebrem instituam Panegyricum? neque iusto

* Solenni
defunct.
commemor.

feriorem, cùm hic primus ab illo casu funestissimo agendi locus datus sit, gratique in publicum rei Christianæ propugnatorem animi contestandi.

Honorem inesse lacrymis & voluptatem, vetus est pronunciatum. Ego verò non squallore, non planctu & lamentatione summo Imperatori iusta persoluenda duxerim, sed apparatu longè pulcherrimo ac triumphali. Fingite vobis animo, Auditores, distinctam hanc aulam signis & vexillis militaribus, quæ crebrâ validaque præliorum contentione Turcis eripuit Serinus: trophæa vobis illa, quibus Croatiam Hungariamque illustravit, proponite: concentum illum Europæ atque Asiæ, quo Vir bellicosissimus & multarum palmarum Imperator exornatur, cogitatione gratissimâ usurpate: dum ipse pro meâ tenuitate laudes persequar Herois inuictissimi, de Religione, de Imperio egregiè magnificèque promeriti; Christianorum omnium & Principum & Populorum admiratione encomiisque celebrati.

Sed antequam ad excelsas exaggeratasque Serini virtutes aggredior; quibus quàmque generosis radicibus ea bellicis in rebus decora nixa atque excitata sint, indicabo. Equidem, si nihil esset aliud in Serinorum stirpe ac fastis commemorabile, quàm splendor nobilitatis, ditionis amplitudo; facilè morem Oratorum atque institutum omitterem de genere illius, cuius exornationem susceperint, differendi; neque in tantâ singularium laudum copiâ communibus & vsitatis immorarer. Atenim cùm Serinus eiusmodi sit ortus Ma-

goribus, vt hereditariâ fortitudine Terror Barbarorum extiterit; non committam, vt laureatæ imagines honestandæ exsequiarum pompæ defuisse videantur. Tamen nec omnia producenda mihi arbitror Auorum simulacra, ne diutius oculos vestros longa series occupet triumphalium virorum. Specimen edam totius gentis; vnúmque vobis, vnde conjecturam de cæteris capiat, exhibebo Nicolaum Serinum, quem hic noster Auum & nomine & animo & omni virtutum genere prorsus retulit atque exscripsit. Ac ne illius quidem laudatissimi, & omnium gentium, omnium literarum monumentis ornatissimi Herois dignitates, imperia, vitam martijs operibus contextam euoluo: supremum actum duntaxat propono, mortem quâ memoriam sibi gloriâque peperit sempiternam.

Solimanus, longâ jam octoginta ferme annorum ætate in Christianorum direptionibus exercitâ; tot Principum cladibus, tot regnorum excidijs nobilitatus; integrâ viridique senectute acerrimus, Sigetho Pannoniæ oppido supra ducenta armatorum millia admouerat. Locum infidebat munitissimum Serinus; at ipsâ munimentorum varietate & multitudine debilitatum ob exiguam manum præfidiariorum militum; qui omnino trecenti supra duo millia, in duas vrbes, totidem arces diuisi ac dispersi, nullâ ex parte sufficerent, nisi vnus maximi validissimique instar præfidij Serinus Præfectus obtineret. Hic ego quid molitiones, aggeres, cuniculos, impetus Barbarorum exsequar? cum prætorianos Turcas vrgeret imperiosa atrocis

Sultani præsentia ; cùm propugnacula cæcis laboribus suffossa corruerent ; cùm innumerabilium immanissimorumque tormentorum assidua explosio mœnia labefactaret, turres excuteret, tecta disijceret. Sileo pulcherrimum iusiurandum, quo se Præfectus suosque ante obsidionem religiosè obstrinxerat; prudentiæ scientiæque militaris instituta, quibus urbem civitatémque munierat; præsentissimum animum, quo se periculis objecerat, & concidentibus saxis aditum ferro obstruxerat. Compendio rem transigo : ad quindecim assultus lectissimarum ex vniuersâ Turciâ copiarum sustinuit ; & quidem interdum ad ipsas quatuor & viginti continentes horas, dum ex immenso exercitu subinde alijs alij, defessis recentes, faucijs integri succederent : ad triginta hostium millia inter propugnationem, in iisque Bassas quatuor cecidit ; eò Solimanum adegit, vt ægritudine animi veriùs quàm corporis morbo consumptus obsidioni immoreretur.

Verùm eâ morte à Mahomete purpurato vaferrimè celatâ, vt nulla eius vestigia exstarent in castris ; vt ne tenuissima quidem tanti casûs aura domesticos afflaret, nedum ad hostes emanaret : numero obrutus Serinus, qui duo propugnatorum millia ducentis oppugnantium millibus opponeret ; inflammatâ nouâ primùm vrbe, veterem diu seruauit ; veteri vrbe disturbatâ, arcem majorem eatenus retinuit, viris ignibûsque pertinacissimè obluctatus, donec incenso propugnaculo infinita vis flammæ conspirantibus ventis ad sulfurati pulueris acervos peruenisset. Tum demum ad interio-

rem arcem extremasque rerum angustias contrusum; annonâ, machinis, militibus, loco denique ad repugnandum, ad consistendum absumptis, fœdissime grassante penitusque omnia depascente incendio; quid consilij cepisse suspicamini, Auditores? fugam esse meditatam, vbi nihil esset reliquum fortitudini? deditio- nem cogitasse? aut (quod maximum à probatissimo Duce expectari possit) omnibus armis instructum, in medias hostium acies sese immisisse, necessitate furentem, desperatione præcipitem? Nihil egit trepidè, inconsultè nihil: mortem ratione digessit; ad decus, egressum è vitâ Sigethoque composuit.

Iam inde à primo designatæ obsidionis rumore, ad victoriam aut necem paratus; posteaquàm urbem geminam, arcem vtramque, dum stetere, tutatus est, earum se ruinis jacentium inuoluere statuit: neque arma ad repellendam mortem, sed telum ad inferendam deligit. Triumpho se accingere credideris: sic ad splendorem excultus; galero ardeatinis pennis adamantibusque insignito pro galeâ, paludamento pro thorace ornatus; clauis arcis sinu conditas ad vltimum vitæ spiritum seruaturus, erumpit cum aliquot nobilium, frequentissimis cruentisque dimicationibus superstitem, globo; exoneratis interim, quæ restabant, minoribus bombardis ad opportunitatem eruptionis stragemque Barbarorum. Præeunte signo Cæsareo progreditur in pontem, deuotus non Dijs Manibus; sed vero æternoque, cuius piè magnificèque nomen inclamauit, Seruatoris hominum ac Vindicis numini. Gla-

dio inter confertos & vndique prementes Ianiffaros rem ita per dimidiam horam gerit, vt obstupefacti fortitudinis miraculo hostes vltro ad deditioem inuitarent. Quid plura? viuus in Turcarum manus venire non sustinet: gloriosissimis in aduerso pectore & capite exceptis vulneribus occumbit; ingens omnibus vrbiū obsessarum præfectis exemplum ac documentum.

At enim sibi propriè vnicèq; natum ac propositum exemplum hoc domesticum semper arbitratus est noster hic Serinus, Auditores. In Aui simulacrum & imaginem, vt speculum, intento erectoque animo intueri solitus, ad eius quàm proximam similitudinem vitæ suæ rationes exegit; neque tam sanguinis, quàm heroiæ virtutis communionem vindicauit. Et verò sic Auum Nepos dignissimus exprimere amauit, vt vel habitu referret; eoque maximè cultu corporis & ornatu, quo mortem illum suam honestasse iam audistis, splendidus in Aulâ Viennensi apud Cæsarem versaretur. Id enim ab oculato locupletissimoque teste accepi; Dynasten qui bellico puluere sordescere pariter ac decorari gauderet, nitidum eundem atque elegantem in palatio; virili tamen & imperatorio quodam luxu, non ad mollitiam & delicias, sed ad magnificentiam & pompæ speciem triumphalis. Eminebat, inquit, serico pileolo ardeatarum pennarum fasciculus, ex adamantinâ palâ in modum cristæ assurgens: vestis, pro gentis more, fluxa & pretiosa, cui acinaces incumberet aureâ catenâ suspensus. Prorsus vt, qui fortitudine parem

in acie haberet neminem, in Purpuratorum cohorte vnus omnes formæ amictûsque dignitate facilè superaret, nec sine terrore aliquo voluptatem offerret spectantibus.

Quàm acris memoria in optimi Nepotis pectore viueret ac vigeret æmulandi Serini maioris; quàm altè infixi stimuli animum incitarent ad eius sequenda vestigia honorisq̃ curriculum emetiendum; testis illa planè magnifica vox, quam reddidit Augusto amicè monenti, sibi vt maturè caueret consuleretq̃, si fortè à Barbaris in suâ arce circumfideretur. Negauit Dux præstantissimus, qui se non sibi, sed reipublicæ natum existimaret, alio se tumulto quàm versis in ipsum mœnibus obtegendum: ita Majorum exemplis admoneri, vt sanguinem suum ad muri labem pro patriâ & Religione profunderet. Quare non est, Auditores, quòd me quisquam temere in præclaræ necis commemoratione nimium censeat; longiùsque, nec sentientem fortasse, ipsâ rei admiratione prouectum. Nam cùm eam partem laudationis, quæ petitur à Progenitorum virtute & gloriâ, quàmque latissimè crebri persequuntur Oratores, vniuersam in vnius hominis factum famamq̃ contulerim: tum præterquàm quòd ea laude strictim cursimque defunctus sum, istiusmodi virum ac virtutem exposui, vnde tanquam ex pulcherrimo fonte laudes posterioris huius Nicolai Serini vberrimæ profluerent, ac reliqua sese diffunderet oratio.

Num verò, dum Sigethanam propugnationem & palmaria inuictissimi Præfecti facinora aduersùs Solimanum

manum oculis vestris subjicerem ; cuius iam vestrum, Auditores, subijt vereri, vt satis expectationem auitæque fortitudinis dignitatem nepos quamuis egregius sustinere possit ? Adeste securis animis, & aliquid auditis non inferius accipite. Sigethum superior ille Serinus propugnauit ; hic expugnauit : ille Solimani vitam exstinxit ; hic mausolæum eius superbissimum diruit. Quam urbem totis adortus viribus potentissimus Imperator, infirmam præsidio, iniquâ tempestate pæne proditam, cum exsiccatæ feruoribus æstiuis paludes facilem ad muros aditum præberent, expugnare tamen per diu non valuit ; sed bimestri oppugnatione attritus, incepti tædio ac desperatione extabuit : eam junior Serinus, cum nouam, tum veterem urbem, paucis ac tumultuariò collectis copijs inuasit, occupauit, diripuit. Diuinâ sanè prouidentia factum est, vt quasi ex ossibus Aui & cineribus exortus vltor, cladem Barbaris centesimo post anno rependeret ; cenotaphiumque infestissimi Christianis sacris Tyranni ac trophæum de Pannonicis cladibus & ruinis erectum funditus excinderet.

Age sanè, jacta cæteræ laudationis semina colligamus : cumque jam in Arce, in Ponte ac strage Turcarum defixa ad immortalitatem monimenta spectauerimus ; quid simile, quid comparandum in Heroë nostro animaduertimus ?

Seriniam quidem Arcem qui nesciat, hospitem esse in Europâ, ne dicam in orbe terrarum, oporteat. Hoc illud Pannoniæ validissimum propugnaculum, Tur-

cicæ potentia ac tyrannidis frænum, hostium aceruatissimis spolijs opulentum, conditoris nomine celebratissimum, quis satis pro merito commendarit? Quam arcem primùm suscipere ac moliri propè à Canisâ ad coercendas Barbarorum excursiones, cujus vel consilij vel magnitudinis animi fuit? substruere in mediâ insulâ, loco palustri & stagnantibus aquis propè inuio & inaccessio, cujus artis & prudentia? Tantam efficere, quantam nulla vis hostium diu aut inuadere ausa sit, aut concutere potuerit; cuius peritiane dicam, an magnificentia? attentatam interdum & subito incursum oppugnatam, disiectis profligatisque Turcarum copijs, soluere metu, periculo liberare; cuius virtutis & vigilantia fuisse prædicaro? Tantane vnus hominis priuati vis, opum tanta profusio; vt suâ sponte, suis impendijs arcem operosam designarit, munierit aggeribus, machinis instruxerit, ornarit comteatu; totam Barbariem armatam, efferuescentem in Romanum Imperium atque erumpentem, ceruicibus interclusam suis sustinuerit ac propulsarit?

Grauitè omnino tulit Sultanus id sibi objectum claustrum: & qui summos Christianorum Principes haberet ludibrio, ac liberè in omnem partem vagari omnique vastitatis genere sæuire soleret; sibi à Comite præfixas imperij metas, scopulúmque ad æstum insanæ ambitionis retundendum. Quid, quòd ex arce illâ in Ottomannorum fines atque adeo in Turcicarum Prouinciarum sinum penitus irrumpere, populationisque fructus amplissimos eò

Serinum conuehere, nec ferre poterat, nec prohibere? Inde minaces illæ denunciationes, expostulationesque armatæ. In Augustum pariter atque in Serinum, (quæ ipsi conjunctio gloriosissima extitit) ore furibundo intonabat. Inde, cùm ageretur de pace, illud in primis expetitur, Serinia vt arx deleretur. Sentires injecto fræno vrgeri ferocitatem, ac compressam obluctantemque huc atque illuc se torquere & impatientissimè agitare. Vbi conditiones istiusmodi surdiùs audiuntur, immittitur exercitus, qui captatâ Serini absentiam inuisam arcem adoriatur. Sed, ecce tibi, audito aduentu hostium, repente ingenti voratâ viâ incitatissimo cursu Dynastes aduolat: ipsòque accessu sic percellit, sic de omni statu dejicit formidabiles copias, vix vt se venisse, ac videndo vicisse potuerit gloriari.

Hic audire mihi quempiam videor obstrepentem: Quam tu arcem canis & venditas, quæ tormentorum vi lacerata, cuniculis subruta & conuulsa, certè nulla est? capta, expilata, ferro flammæque dissipata euanuit. Quasi verò sit aliqua humanorum operum tanta firmitas, quæ non manibus humanis armorumque viribus infringi conficique possit. Quin ipse, quisquis obloqueris, fatum arcis excidiumque diligentius consideras? Agnosces profectò ex ruinâ magnitudinem; & Seriniam Arcem sic esse dissectam excisamque à Barbaris, vt ad Autoris Dominique laudem adhuc integra stet, consecuturisque porro ætatibus constitura sit, nullâ temporum, nullâ hostium injuriâ & labe immutata. Quis enim arcem, & quâ maximè viâ expugnauit?

Primarius imperij Administer Ottomannici, qui eo Christianorum vallo euerso prædarúmque ex Turcis receptaculo, longissimæ atque operosissimæ fructum expeditionis cepisse sibi visus est, auidissimóque talium nunciorum Sultano Musulmannici probrum nominis limitémque sublatum imperij gratulatus.

* *Barone
d'Anan-
gour.*

Gentiles Croatorum copias interim ducebat Serinus, arcis custodia præfecto (vt intelligas, quanti Gallicam virtutem ac solertiam fecerit) homine Gallo, * nobili expertóque Duce. Ipse, quando nulla permittebatur iusti prælij facultas, in omnem carpenti agminis Turcici occasionem intentus atque imminens, Muræ fluminis trajectu hostes prohibebat; multas armorum suorum & corporis objectu Prouincias tuebatur. Nec tamen deerat suis in arce ab infinito Turcarum exercitu circumfufis: opem ferebat laborantibus: arcem ingressus, semel lunato munimento potitos Barbaros plurimâ cum strage deturbauit. Iam certissimum dedecus, præsentissimum exitium capiti suo impendere sentiebat Turca Polemarchus; acinacémque illum gemmis insignem, anceps munus & terrificum ab Sultano missum, si parum feliciter dextréque tractasset, ceruicibus se excepturum. Itaque summam impressionem comparat; &, antè fauciato graui-ter arcis præfecto, atque in proxima Christianorum castra deportato (breuî pòst extincto) promouet nullo tectas copias; admotisque scalis, furentes strictis gladijs prætorianos in arcem immittit, pænè superato priùs muro, quàm vel ascendere, vel aliquid meditari,

siue à præfidiariis militibus, siue à vicino Cæsarianorum exercitu aduerterentur.

O caliginosum, atrâque notâ dignissimum diem; nec magis Dynastæ fortissimo, quàm vniuersæ Croatia, Hungariæ, Germaniæ perniciosum! Quid primùm conquerar? quos potissimum accusem? quò castrum ad annuam obsidionem tolerandam omni copiâ instructissimi, reipublicæ Christianæ tam salutaris, tam necessarii, non diutiùs retenti ac defensi rationem & culpam, quæ nulla in Serinum cadere potest, quò conferam, Auditores? Repentino atque improviso oppugnantium cominus Ianissarorum adpectu percussi & panicis quibusdam acti custodes, non pugnam, sed fugam cogitarunt: ipsâque trepidatione præcluso effugio, pœnas ignauitiæ quas Serino debebant, hostibus dederunt.

Equidem alias scio ad Cæsarem perlatas querelas: & suspicaces malignique consiliorum intérpretes, de illo belli nodo ac morâ quid subodorentur, haud ignoro. Vtinam licuisset, Auditores, optanti Serino impetum in castra hostium facere! non spiritus illos Martios, non oculorum ardentium coniectum, non vocis Imperatoriæ terrorem, non dextræ fulmina Barbari sustinuissent. Atenim negata sunt, quæ firmando Croatorum suorum agmini expetebat tria duntaxat millia, cum Franci nondum aduenissent, Germanorum. Quòd si adfuisset flos ille delectus Galliæ; quid ijs adjunctis non effecisset, cum illos animos, artem illam vimque adhibe-

* vulgò,
Raab.

rent, quibus subinde ad * Arrabonem fluuium planè fractum est robur hostilis exercitûs? Non arcem vnâ modò, sed, fuis ac fugatis Europæ atque Asiæ copijs, totam quàm latè patet, Pannoniam ab importunissima teterrimâque seruitute liberasset. Verumtamen Cæsariani exercitûs Prætori venia danda, quòd expetitas cohortes roganti tradere ad oppugnationem castrorum recusauit: laus tribuenda, quòd Augusti stetit mandatis, neque vllâ se ratione abduci passus est à præscripta lege disciplinaque militari. Multa vereri coguntur ij, quibus summa commissa est reipublicæ; ancipites præliorum exitus, cladi connexam ignominiam & calamitatem, vrbium expugnationes, direptiones Prouinciarum. Prudentius nimirum est timere, quàm sperare. Habenda est Principibus in consilio fortuna publica: damno aliquo, grauioris detrimenti periculum aliquando redimendum.

Atque vt illud etiam attingam, quod re ac tempore conjunctum est (nihil enim est in Serini vitâ factis que dissimulandum) solutam Canisæ obsidionem quis audeat reprehendere? id quod & necessitas imperauit; & si quid est vitio dandum, totum est fortunæ peccatum. Neque enim temerariæ illi (si fas est cum profanis loqui) euentuum dominæ ita cum Virtute conuenit, vt non assiduè consilijs eius cœptisque insidietur, ac quidquid potuerit, de gloriâ decerpit. Non tamen suspensas ex illâ Virtus suas rationes habet; apta est ex sese: felicitatem præstare non potest; industriam, vim, constantiam præstat. Ecquam igitur partem omisit

Serinus bellicarum artium? quâ prouidentiâ, quâ celeritate omnia circumquaque populatus, Canisæ oppugnationi incubuit! Iam olim exustis suburbijis proluserat; atque hinc palustribus aquis, illinc artefactis ignibus eluuiionem atque incendium pariter vrbi immiserat. Quâ constantiâ labori institit; cum è quatuor strenuis Comitibus, simul arcem obsidentibus, vnus acerrimè suos promouerit, dum iniquo & palustri loco in multam noctem fossis insisteret; mediūque militem inter & ducem, testis idem actōrque operam non magis exigeret auctoritate, quàm exemplo intenderet! Eò denique ciuitatem adduxerat, vt suffossis vndique mœnibus & propugnaculis vltimum desperationi solatium Canisensis Præfectus appararet, cuniculorum incendiario puluere se suâque consumpturus.

Canisam cum dico, Auditores, urbem dico firmissimum Imperij Turcici aduersus Hungaros Germanosque munimentum & armamentarium: cuius liberationem vsque adeo cordi habuit summus Otomannicorum exercituum Prætor, vt omnia ejus causâ in discrimen se daturum pollicitus, vires omnes ad perrumpenda Christianorum castra nec munitionissima contraxerit. Id quidem sapientissimè cauerat, majori etiam fortitudine egerat Serinus, vt pontem Essekianum abrumperet ad Barbarorum impetus retardandos. Auditâ collectorum hostium famâ, castris excurrens ipsemet omnia recognouit, impendenti malo occursurus: quidquid vsquam ho-

stile reperit, discussit ac pessumdedit. At verò postmodum aut minùs fidi aut parùm seduli Curiores, dum vrgetur obsidio, Ismaëlis Bassæ cum immensis copijs aduentum non antè renunciant, quàm is proximè à Christianorum castris abesset. Deus immortalis, quæ viri fortis ac sapientis illa conflictatio fuit! quam acris asperaque virtutum inter se, non pugna quidem, sed agitatio atque in varias partes distractio! cùm hinc Fortitudo hosti cedere non sustineret; illinc Prudentia cum paucis agminibus effusam illam cunctæ Barbariæ tempestatem expectare omninò prohiberet! Cessit demum Fortitudo Prudentiæ, sine quâ non Fortitudo, sed temeritas fuerit; seque ad æquiorum locum & Christianæ Reipublicæ commoda referuauit.

Alia prætereo consultò, Auditores, quæ ipsi me silente intelligitis: cùm essent quatuor pari potestate Duces, quàm impedita esset obsidio. Illud quidem vsuenit in re bellica multis Præfectis credita, vt pares inter æmulosque haud minor sententiarum inter se, quàm cum hostibus, armorum, existat contentio. Atque vt inuidiosa prætermittam; auxiliorum certè ab Ordinibus Imperij submissorum difficultas & cunctatio expectationem Serini, qui successum obsidionis in festinatione repositum habebat, fefellerunt.

Commodiùs dixerit aliquis fortasse ac speciosiùs; non Martem illum communem, non Fortunam plurimùm in re bellica potentem; sed vnicum belli præfidem atque administratorem Deum, cuius maximè
gloria

gloria in altissimorum capitum dejectione triumphet, victoriam naturâ ferocem castigare ac reprimere infelici casu voluisse. Et quidem in tanto rerum secundarum impetu perpetuâque triumphorum serie, quis admonendum infirmitatis humanæ Serinum fuisse (ne felicitate nimîâ & quasi propriâ certâque vincendi facultate corrumperetur) subsidij cœlestis necessitatem insigni exemplo perdocendum quis facile sibi non persuaserit?

At pius Imperator, veri solidique decoris appetens, ab inani fastu insolentique elatione alienus, fatis intelligere se ostendit, vnde manaret felicitas, vnde victoria descenderet; cum suam in arcem redux ab eâ, quam mox persequar, felicissimâ excursionem, multiplicique vnius expeditionis victoriâ, solennes Deo Opt. Max. gratias nulla interpositâ morâ venerabundus agere instituit; vni que omnem illam triumphorum segetem, cui debuit, retulit acceptam. Æquius igitur, Auditores, conuenientiûsque asseram, Immortalem Dominum, qui suos explorare aduersis atque acere soleat, ingenti animo partem deesse præcipuam victoriæ materiæque gloriæ non sustinuisse; vt qui semper eatenus in rebus prosperis & jure causæ & virtutis merito volitasset, ex altera etiam fortuna sanctiorem Christianæ militiæ lauream adeptus inuictâ patientiâ constantiâque triumpharet.

Ecquid vobis, Auditores, in defendendo Serino laborare videor, atque ab ignominia vindicando?

Sed quò summa denique recidit criminis & calumnia? Discessit ab arce, quæ vulgò inexpugnabilis haberetur, cùm eam plurimis grauissimisque incommodis vexasset, ac tantùm non diruisset. Discessit, ingruente hostium insanâ vi, pertinaciùs inhærere obsidioni tum bellico Senatusconsulto, tum paucitate militum & consternatione prohibitus. Felix profectò Imperator, cui tandem ab iniquissimis obijci possit, non fœda fuga, sed prouidus fortisque instructâ acie receptus: non clades prælio accepta; sed indefesso labore mirâque virtute affecta, defectu ac tarditate auxiliorum imperfecta victoria. Hæc vna belli offensio, communis illi cum summis ætatum superiorum, nostrorùmque temporum Ducibus, nomen tanti viri non obscurauit; sed fortunati in omnibus, quæ proprijs auspicijs liberâque potestate administraret, Imperatoris famam aduersitate potiùs ipsâ collustrauit. Majorem fanè in modum receptus ille utilis accidit Reipublicæ; cùm, disposito ad Muræ oram agmine, Serinus Barbaros Stiria, Croatia, Carinthia vicinisque gentibus minantes ac vastitatem longè latèque importaturos coërcuit; & frustra tentato sæpe transitu, nec sine magna ipsorum clade, interclusit.

Qui me locus, Auditores, admonet, vt plura de celeberrima, cuius supra mentionem intuli, Essékiana expeditione commemorem. Iactat suum antiquitas verbosa Coclitem Horatium: pontem illum, quem institit, amplissimum gloriæ campum ac thea-

trum ostentat. Magnum facinus! quis negat? Statorem hunc suum Roma, veriùs quàm Iouem, appellare potuit; qui labentem Rempublicam stitit, Hetruscorum ingruentes copias sistendo. Sed aude, miratrix veterum historia, pontem istum Sublicium cum Essekiano conferre; Thuscos è Lydia profectos, cum Scythica Turcarum immanitate: breuem aliquam moram, aduersis hostibus, dum à tergo pons reuelleretur; cum acerrima dimicatione pontem inuadentis, ferro ignique corrupentis. Enimverò, siue pontis magnitudinem, siue vsum consideremus, Auditores; jam vix decantatos illos Darij, Xerxis, Cæsaris, Trajani pontes, nedum Horatij, cum Essekiano comparandos necesse erit confiteri. Ac ne quis fortè rem à me nimium exaggerari verbis suspicetur; ex ijs quæ pauca de molis hujus exedificatione & structura dicturus sum, opus totum æstimet ac metiatur.

Cùm properans ad Sigethanam obsidionem is qui se Regem Regum, Europæ Asiæque Dominum, Terræ Marisque Possessorem inscribere solitus erat, Hamfæ Prætori pontem imponendum insternendumque Drauo flumini mandasset: scribit ad Solimanum, strenuus alioqui vir & ingentium Consiliorum Administer idoneus; pontem per altissimum ac rapidissimum Drauum fluuium & refugas ab exundante Drauo paludes, nihilo faciliùs quàm per ipsas nubes agi exstruique posse: rem jam sæpè tentatam, semper aquarum violentiâ abruptam & distur-

batam. Quid adhæc superbissimus Tyrannus? Mantile ad Hamfam mittit, cujus in ora mantilis legem aureis literis exararat fatalem; nec verò ijs mitiorem legibus, quas olim ab Atheniensi Dracone latas, sanguine perscriptas Orator Demades affirmavit: iusta curet utique; ni maturè ac tempori perfecerit, eodem illo mantili ad eius quem pontis impatientem causabatur, fluuij ripam elisis faucibus suspendendus. Quid non audeat desperatio? quid non labor improbus efficiat? Tam imperiosa diraque denunciatione Hamfa perterritus juxtà & incitatus, insanam substructionem totis viribus opibusque aggreditur, operarum quinque & viginti millibus ad eiusmodi molitionem adhibitis; militum ac nobilium hominum vi simul cum plebeia multitudine opificumque ceteruis enixissimè in id operis incumbente. Vbi trabes tignaque altitudo fluminis ac rapacitas defigi non patitur, nauigia validissimo inter se ferrearum catenarum nexu religata constituit; pontem denique instruit latitudine ad quatuordecim cubitos, longitudine ad plura milliaria porrectum.

Nec verò, ut incredibili celeritate perfectum, ita breui dilapsum est stupendum Turcicæ potentiaë monumentum pariter atque instrumentum. Stetit operosa moles, non paucis diebus, ut veterum illi Perfici Romanique pontes; at solido seculo, ab Ottomannis summâ curâ diligentiaque conseruata; &, si quid interdum aut vetustate labefactatum esset aut quasi fluctuum arietatione, restituta, interpolata & con-

firmata: stetit, quoad oppugnaretur à Serino.

Neque otiosus deinceps, quemadmodum ille in Danubio excitatus pons Trajani, & ad ostentationem propositus restitit. Quàm frequens, quàm, non dicam opportunus, sed planè Turcis necessarius huius Effekiani pontis vsus ad belli commercium, ad transmittendos in Pannoniam exercitus, ad com meatus inuehendos, ad vrbes prouinciásque in officio continendas! Quamobrem plurimo eum lectissimoque præsidio infederant, castellis obuallarant, firmarant repagulis; omni munimentorum ratione instructum, non ab injuria modò, sed à metu etiam injuriæ defendebant. Adde quòd eò perueniri non poterat sine longissimo in hosticum prokursu, sine insidiarum periculo, sine crebro in locis iniquissimis conflictu. Per continuas, nexásque alias ex alijs contentiones ad majus periculum grauiorémque contentionem veniendum.

Age nunc, inusitatâ quadam felicitate per tantum hostilis soli tractum incolumes Dux copias traduxerit; commodè pontem oppugnarit, resciderit: quid tum? quâ se viâ expediet? quâ vi, quâ industriâ reditum explicabit? per asperas semitas malignásque valles, per vastos saltus abruptosque montes, per tumentium restagnantiúmque obices fluuiorum & sexcenta incommoda remetiendum iter, atque in singulos motus pro capite dimicandum. Christianis nulla certè fœdior in Pannonia clades, quàm ad Effekium contigerat; cum ornatissimum exercitum Bar-

bari, & quidem incruentâ victoriâ (rem ante illud tempus nostris in expertam) iniquitate locorum oppresserant. Miserandum in modum Ferdinandi milites circumuenti, dissipati; alij paludibus hausti limoque obruti, telis alij ad victorum satietatem concisi periêre.

Adest, vices Deo mutante, adest qui labem illam Christiani nominis inueteratam atque inolitam sanguine hostium eluat; trophæumque sibi in superiorum Ducum & Imperatorum sepulcris constituat. Ille, ille pons magnitudine immensus, munitione præfidióque inuictus [cui reficiendo atque instaurando sex ipsos menses à Turcis impendendos fuisse narrant] à Serino abruptus & comminutus, perpetuum extabit ejus consilij sapientissimi, excursionis mirificæ, incredibilisque virtutis monumentum. Altæ illæ paludes & lubricæ oræ quæ oppugnantem non retardarunt, quæ cruore hostium redundarunt; quæ fragmentis fumantibus membrisque tantæ molis sparsæ, opertæ, obstructæ, immanis speciem naufragij misto inter aquas incendio retulerunt: montes illi, quos vltro citroque commens superauit; campi ac saltus, quos expeditissime peragrauit; fluuij, quos ne leuissimo quidem accepto damno trajecit, imperatorias Serini virtutes mutæ ipsæ regiones prædicabunt. Et tanta quidem Essekianæ illius expeditionis fama gloriæque extitit; vt hanc nominatim Rex in victoriæ sinu genitus adultusque, nec tam Regijs insignibus quàm trium-

phis augustus, illustri præconio commendare; & cum ipse pulcherrimum omnium sit exemplar, aulicæ tamen Nobilitati celebrem excursum ac receptum, victoriámque in paucis memorandam vltro ad æmulationem proponere admirationémque non dubitarit.

Reliquum est, vt passim editam stragem vastitátémque prouincijs Turcarum illatam, ad implenda Herois nostri encomia, generatim obeamus. Date hanc mihi veniam, Auditores, vt quasi ad caput se reflectat oratio, eáque subnectat, quæ differre hætenus coëgit ipsa rerum inter se implicatio.

Erat illud in more positum institutóque veterum Germanorum, si Tacito credimus, vt Duces ex virtute fumerent. Id adeò factum à Pannonibus est, vt bello instante barbarico Imperatorem sibi Nicolaum Serinum, non ex dignitate quâ eminebat generis, verùm ex singulari quâ præcallebat virtute, communibus votis à Cæsare impetrarent. Belli molem grauitatémque periculi, quam nullâ fatis oratione consequi atque explicare possim, verbo complectar, Auditores, si modò autorem belli, calamitatis fontem capútque Turcam dixeró. Vbi fatale hoc funestúmque nomen aures vestras percussit; ecquid continuò immensam potentiam, quæ Asiam, Europam, Africam vno imperio deuinxerit; barbariem omni immanitate teterrimam, & inexpiabili ac plusquam hostili in Christianos odio bacchantem, cogitatione informastis? Hic ille prædo regnorum & insatiabilis helluo, magnâ jam parte deuoratâ terra-

rum, auidius orbi reliquo inhians; cum Daciam jamdiu spe ac designatione occupasset, in eam demortuo mutatóque subinde Regulo, sic tanquam in caducam & vacuam hereditatem inuolarat. Iam arce Varadinâ & Nehaufaliâ, velut januâ effractâ reuulsâque, minis, terroribus, populationibus omnia miscbat. Fatale Ottomannorum Signum Adrianopoli fuerat elatum Mahometico ac detestando ritu, fanaticisq; in Christianos diris intortis. Feruebant insani apparatus: influebant in Pannoniam innumerabiles copix: tormentorum omnisq; generis machinarum tractu ingemiscebant flumina, campi contremiscebant.

Magnum, vsque eò formidolosus temporibus, fuit, ductum exercitûs, nec numero militum, neque comatu satis instructi, aduersus potentissimum Barbarum non recusare. Quid Serinus? ita bellicum imperium suscepit, vt, inter obligandam Cæsari fidem, omnem curam adhibiturum se sponderit, vt Maximi Veziri caput ad Augusti pedes reportaret. Nec verò magnificentius dixit, quàm acturus fuerit; dedisset modò se ille in discrimen, & manus cum Serino ausus fuisset conferre. Eandem profectò vim sensisset, quam expertus aliàs Bassa fuerat adornatæ Seriniam in arcem expeditionis Ductor, fatali Comitis inuictissimi dextrâ prostratus. Vidisset opimis spolijs ouantem Serinum Vienna; & caput belli, ab exercitato Duce amputatum, plausu tota fuisset Pannonia profecuta.

Sui securus, ne quâ parte timori esset obnoxius,
 vxorem

vxorem liberósque in sinum deponit ejus Reipublicæ, quicum societatem consiliorum bellique in Turcas fœdus conjunxisset. Quæ quidem tanti Viri pignora summo cum honore apud Venetos habita, nec sine amplissimis donis ac muneribus postea sunt remissa. Tum fortissimus Imperator eâ curâ solutus, totûsque in publicam Christianorum causam incumbens, id etiam piè splendidèque excogitauit, vt solenni jurejurando sese ad aras obstringeret; præsentique, cui præliaturus erat Deo, planè deuoueret.

Eant nunc Romani Decij, ridiculis juxta & impijs cerimonijs ac superstitionibus execrati veriùs quàm consecrati. Hic supremo Imperatori & Præfidi victoriarum Deo sacramentum coram sanctissimo Eucharistiæ mysterio dicit: inde animos, inde vires accipit, & largissima stipendia. Ac si Iudæ illi * Machabæo visus olim fuit Vates gloriosissimus, sanctum gladium, munus à Deo porrigere, quo gladio aduersarios dejiceret Israël; ecquid nouo Heroï, pro aris pugnaturus, ex aris arma suppeditata creditis, Auditores, quibus hostes capitales Christianæ Religionis cæderet ac profligaret; Pios jampridem crudelissimè vexatos & grauiora passuros tegeret ac vindicaret; *Dei præsentia magnificè delectatus*, Deo duce & comite cunctis humanis viribus superior?

* Machab.
l. II. c. xv.

Majore profectò quadam vi præditum & animatum esse oportuit, qui tanta non modò supra spem gerendorum, sed ultra gestorum fidem præstitit. Parum illi fuit hosticos limites perum-

D.

pere : in Turcicarum Prouinciarum sinum ac gremium penetrauit. Sua in Barbaros exempla conuertit fauitie necessariâ : Quinquecclesiensem urbem amplam & opulentam, quæ simulatâ deditione turmam è Serinianis interceperat, exussit : vastitatem ad quadraginta leucas circa Sigethum & Canisam circumtulit. Tardior est mea Serini progressu oratio. Agmen non ducit ; sed rapit : neque ille cursus est victoriæ, sed volatus.

Vt assiduas Turcis Tartarisque ab summo Duce illatas passim clades omittam ; vna instar omnium expeditio fuerit. Mediâ & scilicet asperrimâ, vt ijs oris, hieme, dum alij nullo satis tecto vim frigoris defendunt, incensus animo Serinus in subditas Mahometanis regiones irrumpit. Post excisum immanem illum Essekiij pontem, plurimas vrbes quâ vi, quâ deditione occupat : multas consumit igni ; præsidium alijs imponit ; supra sex Tartarorum ac Turcarum millia concidit ; innumeros in captiuitatem abripit. Quid terna equorum ; vicena pecorum abacta millia percenseam ? quid supra quadragena ænea tormenta, signa & vexilla creberrima, è quibus septena in specimen transmissa ad Cæsarem ? Vel gregarij & tenuissimi quique milites prædâ locupletati, cum quæ quisque ex hostico rapuisset, ea publico magnificoque Serini concessu, propria vt iure optimo parta obtineret. Denique, vt rem præcidam, mille hostium vicos & oppida Serinus vnâ hieme, nec rotâ, inflammauit ; totâmq; adeo Turcicam in

Pannonia ditionem deformauit incendijs, cædibus funestauit. O Virum Hunniadis & Scanderbegis accensendum! ô celeritatis, magnificentiæ, fortitudinis prodigia & miracula!

Illud tamen, quanquam ad exitum festinat oratio, transilire, Auditores, nullo modo possum, quod Serino ad urbem Canisam, quò ipsemet ante obsidionem explorandi causâ accesserat, insigne ad stuporem accidit: vbi duodecim tantum equitibus stipatus in silua à pluribus Turcarum cohortibus circumclusus est. Quid ageret in ijs deprehensa Virtus angustijs? Scimus iniquo & saltuoso loco interceptum Romanum Consulem jugum non detrectasse; circumuentum ab Fabio Maximo Annibalem, vix astu & stratagemate euasisse; Marcellum, illum imperij Romani gladium, cum speculatoris munere Dux ipse fungeretur, exceptum insidijs, miserè cum suis trucidatum. Serinus neque ignominiam seruitute subiit, nec incolumitatem dolo quæsiuit, neque insidiarum impetu vitam amisit: verùm, submisso diuinitus Croatorum manipulo, in circumfusam multitudinem erumpens, sibi Turcarum cæde libertatem, vitam, gloriam asseruit. Et quidem in latronum illorum agmine fuit, qui lorica inuictâ & impenetrabili plagas omnes captus eluderet; vt bouis instar mactari hominem necesse fuerit. Atque is adeo certus ad prædam, vt rebatur, in casses delapsam accurrerat, vt laqueum ingentem è serico contortum attulisset ad vincendum.

Serinum, quem Sultanus proscripsisset infinito proposito pretio, si quis viuum mortuumue exhibuisset. Ita quem ferro vincere non valebat, auro oppugnabat.

At verò, dum taciti liberato Serino gratulamini, acerbâ sanè recordatione conturbor, Auditores. Silua illa, quâ in siluâ solus fermè Barbarorum copijs obsessus, extremum necis & seruitutis discrimen adierat, id obtrudit quod à me vos dudum expectare videmini; ego inuitus ac reluctans, vix adducor vt admittam animo, nedum oratione expromam. Cogitatione, mihi credite, perhorresco; cum Imperatorem omnibus virtutum numeris & partibus absolutum, Heroëm illum inuictissimum; post Sigethanas, Eslekianas expeditiones; post æquatas pugnis victorias, post vrbes gentésque vno armorum impetu & continenti ferie triumphorum domitas; illum Pannoniæ Vindicem, illum Christianæ reipublicæ Assertorem; quem modò è silua, sic tanquam leonem in canes venaticos, in confertos hostes erumpentem sternentemque cataphractos Barbaros vidimus, atroci tragicóque exitu ab apro oppressum necatúmque cerno.

Tot igitur pericula euaserat? toties è medio igni ac ferro saluus & incolumis redierat? toties Ottomanos fuderat, fugarat, ceciderat, vt apri mole obrutus, morsu cruentatus, infelicissimam mortem oppeteret? Quàm optaret in hostilium castrorum oppugnatione animam & sanguinem profudisse! quàm

dignum suo genere tumulum in urbium arciumque ruinis inuenisset! Nunc bello abstinere per inducias coactus, atque à Mahometanorum vexatione temperare, dum paria cum bello facit aprorum acerrimâ venatione; fauciam feram insectatus per confragosa filuarum, vix equo defiliit ad conficiendam acinace belluam; cum illa, ad innatam feritatem accedente vulnerum dolore, in rabiem acta, furioso insultu deiecit Venatorem; incumbensque totâ mole corporis, Victorem iteratis in collo dentibus indignissimè jugulat; idque tandem assequitur, quò frustra hostium vel illusa vel infracta tela adspirarant.

Hiccine tibi, Serine fortissime, ad necem campus gloriæ seruabatur, silua & solitudo? hiccine hostis, cujus dignitate vltimam calamitatem leuares, aper debebatur? hoccine præmium ardor iste vlciscendæ profligandæque impietatis? hoc ista solennis ad aras capitis tui deuotio? hoc egregia virtus tot laboribus exhaustis pro Christiani nominis gloriâ meruerunt? O casum acerbum Pannoniæ, grauem Germaniæ, pijs omnibus luctuosum! vni Turcarum genti lætum, ac sanè multis in urbibus festorum ignium pompâ celebratum! Cùm viderent Pannonici Bassæ adhuc fumantes vastissimæ populationis reliquias & horrenda busta regionum; non potuerunt non gestire lætitiâ, extincto illo fulmine, cuius impetu conuassata, protrita, incensa circum omnia squallebant. Sublato illo scuto, ineluctabili veriùs propugnaculo Romani imperij, gaudijs omnibus triumpharunt.

Est illud tamen solatium in malis, quòd talem ac tantum virum vir itullus superare potuit; nec nisi victor vulnerati morientisq̄ue portenti casu elusus occubuit. Vixit carus suis, magnus etiam summis; Regum Imperatorumque gratulationibus ac donis cultus & ornatus; Christianorum omnium & sermonibus & scriptis, nec verò minùs Tartarorum ac Turcarum terrore, fugâ, exitio illustratus. Deerat jam exercendæ virtuti bellicæ materies; imperatorijs artibus explicandis campus interclusus. Euocatus est ab Cœlesti Duce & Principe, post immensos labores ad certam honestissimamque quietem; post pugnas innumerabiles & victorias, ad palmam & coronam immortalem. Prouidentiam rerum omnium Dominam & Moderatricem sapientissimam rite castèque veneremur: ac rei Christianæ commodatum seruatumque vt populos seruaret, quoad belli Turcici necessitas postulauit, memori piòque animo gratulemur. Non aliquâ fortunæ inuidiâ mors illi prærepta est gloriosa; sed arcano altiorique Numinis consilio vita quàm breuissimo doloris sensu repetita, seu potiùs cum beatissimo æuo commutata.

Quòd si longiùs prospicientes, Christianis rebus à perfidia timemus Barbarorum; non totus obiit Serinus, Auditores: viuit adhuc spiratque in Filio, exspectationis maximæ adolescente, qui jam se abunde Venetorum sapientissimæ Reipublicæ approbavit. Superest alter Serinus, vt heres munerum & magistratuum bellicorum, sic virtutis confors, &

præclarè factis Nicolai Serini verè germanus. Qui præter varias olim clades Ottomannis importatas, recens etiam sic accepit Barbaros in Croatiam induciarum tempore incurrentes, vt ad querelas descenderint qui prohibiti fuerant injuriâ. Atque hic tanti est vel apud eos ipsos quos pessimè habet, vt in paucis Aulæ Cæsareæ Proceribus salutatus donatúsque sit amplissimè ab Ottomannico Legato. Quid ego de hujus Filio dicam, florentissimo Iuene? qui lustrare Galliam est aggressus; & quas toties à Patre ^{Avunculoque} Patruoque audierat, virtutes propiùs spectare, patriamque laudum obire instituit.

Certè cum domos stirpésque Deus alijs alias dotibus notarit & insignierit; Serinorum gentem eximio, vt Christianè loquimur, SPIRITV FORTITVDINIS armasse videtur ac decorasse, vt excubent in Sancti limitibus Imperij; furorémque Turcicum oppositu suorum pectorum à Pannonia, Germania, ceterisque nationibus Christianis, transfusa Majorum in Posteris virtute, auertant. Hanc illis propriam laudem perpetuámque, Auditores, prece-
mur; vt Mahometanorum Terrores ijdem sint
& Orbis Christiani Deliciæ, Belli præ-
fidia & Pacis ornamenta.

